

Sygn. akt V U 186/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2017 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: star. sekr. sądowy Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2017 r. w Legnicy

sprawy z wniosku S. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ponowne ustalenie wysokości emerytury

na skutek odwołania S. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 16 stycznia 2017 r.

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt V U 186/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 stycznia 2017 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy S. W. prawa do ponownego przeliczenia emerytury (...) na podstawie art. 110a cyt. ustawy, wskazując, iż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wyliczony z 20 lat kalendarzowych tj. z okresu 1969-1989 wynosi 228,17% i nie przekroczył 250% .

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto kwoty wynagrodzenia minimalnego za okresy : od 02 lipca 1954r. do 01 stycznia 1958r. ; od 16 kwietnia 1958r. do 05 listopada 1958r. ; od 02 listopada 1960r. do 31 grudnia 1966r. ; od 07 stycznia 1991r. do 31 grudnia 1998r.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca podał, iż w okresie od 1968 r. do 1978r. pracował w Przedsiębiorstwie (...) L. , gdzie wypłacane były i prócz wynagrodzenia zasadniczego premie , deputaty węglowe i inne dodatki wynikające z Układu Pracy dla Górnictwa Rud .

Podnosząc powyższe, ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i ponowne ustalenie wysokości emerytury na podstawie art. 110a cyt. ustawy emerytalnej.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o jego oddalenie, powołując się na te same argumenty, co w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca S. W., ur. (...), jest uprawniony do dwóch emerytur górniczych przyznanych decyzjami z dnia 24 czerwca 1989r. – od dnia 01 marca 1980r. i decyzją z dnia 24 lutego 2014 r. – od dnia 01 stycznia 2014r. Wnioskodawcy wypłacana jest druga z ww. emerytur jako świadczenie najkorzystniejsze.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyznanej decyzją z dnia 24 lutego 2014 r. przyjęto podstawę wymiaru wcześniej przyznanej emerytury i wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony z 3 lat kalendarzowych, tj. z okresu od 1 stycznia 1981 r. do 31 grudnia 1983 r., który wynosił 321,57% i został ograniczony do 250%.

Wnioskiem z dnia 03 stycznia 2017r. ubezpieczony zwrócił się do organu rentowego o ponowne ustalenie wysokości emerytury w oparciu o art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do wniosku dołączył zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 12 listopada 2015r. z wynagrodzeniami z lat 1999 – 2013 wydane przez (...) w L. .

Organ rentowy, rozpatrując ww. wniosek ubezpieczonego, na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ubezpieczeniowych, organ emerytalny, ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, z uwzględnieniem wynagrodzenia uzyskanego w części po przyznaniu emerytury, w dwóch wariantach:

- z 10 kolejnych lat kalendarzowych 2004-2013, poprzedzających bezpośrednio rok zgłoszenia wniosku o przeliczenie – wwpw wyniósł 63,47%;
- z 20 lat kalendarzowych, tj. 1969 – 1989 wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu – wwpw wyniósł 228,17%.

W następstwie poczynionych ustaleń ZUS wydał zaskarżoną decyzję .

/ **bezsporne** , a nadto dokumenty z akt emerytalnych wnioskodawcy/

W okresie od 02 listopada 1960r. do 30 czerwca 1989r. S. W. był zatrudniony w (...) Zakład (...) w L. , późniejsze Przedsiębiorstwo (...) w L. .

W latach 1969-1978 wnioskodawca otrzymał angaże , w których wskazano miesięczne wynagrodzenie zasadnicze , dodatki funkcyjne i dodatki z tytułu Karty Górnika w następujących wysokościach :

- 01.01.1969r. - 30.06.1970r. - 2500,00 zł miesięcznie,
- 01.07.1970r. do końca lutego 1971r. - 2600,00 zł miesięcznie,
- 01.03.1971r. -31.12.197U. - 3000,00 zł miesięcznie + 20% z Karty Górnika,
- 01.01.1972r. - 31.05.1973r. - 4050,00 zł miesięcznie + 640 zł miesięcznie z Karty Górnika,
- 01.06.1973 r. - 31.01.1974 r. - 4050,00 zł miesięcznie + 700 zł z Karty Górnika + do 31.08.1973 r. dodatek z uprawnień dyrektora - 405 zł miesięcznie,
- 01.02.1974r. - 31.10.1974r. - 4600,00 zł miesięcznie + 800,00 zł miesięcznie dodatek funkcyjny + 830 zł z Karty Górnika,
- 01.11.1974r. - 30.11.1975r. - 4600,00 z miesięcznie wynagrodzenie zasadnicze + 800,00 zł miesięcznie dodatek funkcyjny + 1040,00 zł z Karty Górnika,
- 01.12.1975r. - 30.09.1978r. - 4600,00 zł miesięcznie wynagrodzenie zasadnicze + 1000,00 zł

miesięcznie dodatek funkcyjny + 1040,00 zł miesięcznie z Karty Górnika,

- 01.10.1978r. - 31.12.1978r. - 5000,00 zł miesięcznie wynagrodzenie zasadnicze + 1000,00 zł

miesięcznie dodatek funkcyjny + 1125,00 zł miesięcznie z Karty Górnika.

Wnioskodawca rozpoczął zatrudnienie w (...) Zakład

(...) od dnia 02.11.1960 r. na stanowisku elektryka pod ziemią. Od 01.12.1966 r..

zajmował stanowisko sztygara/nadsztygara pod ziemią.

W okresie od 01.01.1969 r. specjalne wynagrodzenie przysługiwało wnioskodawcy w wysokości 20% od kwartalnego zarobku, ponieważ na tą datę legitymował się stażem pracy wynoszącym ponad 5 lat.

Za lata 1969-1978 wnioskodawca otrzymał wynagrodzenie w następujących kwotach :

1969 r.-36 000,00 zł

1970 r.-36 720,00 zł

1971 r.-42 240,00 zł

1972 r.-56 280,00 zł

1973 r.-57 675,00 zł

1974 r. -73 640,00 zł

1975 r.-81 880,00 zł

1976 r.-84 080,00 zł

1977 r.-84 080,00 zł

1978 r.-85 535,00 zł.

Wnioskodawcy przysługiwało 8 ton węgla rocznie . Zakład pracy wypłacał ekwiwalent pieniężny w zamian za deputat węglowy w wysokości 550 zł za każdą tonę węgla deputatowego .Za lata 1975-1978 wynagrodzenie wyniosło :za 1975r. -81 880,00 zł (77480,00 + 4400,00); za 1976 r. wyniosło - 84 080,00 zł (79680,00 + 4400,00) ; za 1977 r. 535,00 zł wyniosło - 84 080,00 zł (79680,00 + 4400,00) ; za 1978 r. wyniosło – 85 535,00zł (81135,00 + 4400,00).

Z 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych , poprzedzających bezpośrednio rok , w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury – wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 63,47%.

Z 20 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia poprzedzających bezpośrednio rok , w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury – wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 231,13%

dowód :

- akta osobowe wnioskodawcy dotyczące zatrudnienia w (...) w L.

– opinia biegłego sądowego z dnia 09.06.2017r. k.20-21.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.jedn.: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 z późn. zm.), wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy

wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%. Ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz (ust. 2 ustawy).

Wysokość emerytury podlega zatem ponownemu ustaleniu od podstawy wymiaru emerytury przeliczonej w myśl art. 110a ustawy emerytalnej, gdy zostaną spełnione łącznie następujące warunki:

1. do ponownego obliczenia podstawy wymiaru emerytury wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przypadającą w całości lub w części po przyznaniu emerytury, tj. z okresu:

- kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury od przeliczonej podstawy wymiaru,
- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał on ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury;

2. nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy jest wyższy niż 250%.

Stosownie do treści § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. z 2011 Nr 237, poz. 1412), środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

W rozpoznawanej sprawie ubezpieczony twierdził, że jego zarobki za lata 1968 – 1978 były wyższe niż przyjęte przez ZUS wynagrodzenie minimalne.

W judykaturze ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym do ustalenia wysokości emerytury winna być przyjmowana faktyczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne; w przypadku braku dokumentacji płacowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację zastępczą znajdującą się w jego aktach osobowych, tj. umowy o pracę czy angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia –w takim jednak wypadku uwzględnić można tylko takie składniki, które są pewne, stałe, wypłacane były w danym okresie i w określonej wysokości; wysokości wynagrodzenia lub danego składnika tego wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony, ale musi to być ustalenie pewne –na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego (por. wyrok SA w Lublinie z dnia 1 października 2015 r., III AUa 205/15, LEX nr 1817534, wyrok SA w Poznaniu z dnia 3 czerwca 2015 r., III AUa 535/14, LEX nr 1781979, wyrok SA we Wrocławiu z dnia 31 marca 2015 r., III AUa 1807/14, LEX nr 1814849, wyrok SA w Łodzi z dnia 5 listopada 2013 r., III AUa 260/13, LEX nr 1416043, wyrok SA w Szczecinie z dnia 4 czerwca 2014 r., III AUa 1136/13, LEX nr 1504458). Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 20 listopada 2014 r. (III AUa 113/14) podkreślił, że przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalenie wynagrodzenia w sposób przybliżony lub prawdopodobny. Odwoływanie się do zarobków innej osoby czy też adekwatności wynagrodzenia z uwagi na staż pracy czy kwalifikacje, co do zasady będzie miało charakter hipotetyczny i niepewny, a ustalenie w tym zakresie musi być pewne.

W rozpoznawanej sprawie, w ocenie Sądu, przy ustalaniu wysokości emerytury wnioskodawcy nie można było na uwzględnić twierdzeń wnioskodawcy w zakresie okresów wypłaty deputatów węglowych, premii i innych dodatków. Informacje te nie zostały w żaden sposób potwierdzone przez byłego pracodawcę, ani nie znalazły

nawet jakiegokolwiek potwierdzenia np. w postaci zapisów w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy lub innych dokumentach potwierdzających wysokość wynagrodzenia wnioskodawcy .

W tym miejscu wskazać należy , że indywidualne konta w ZUS prowadzone są dopiero od dnia wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. od dnia 1 stycznia 1999 r., a sporny okres dotyczy okresu wcześniejszego, tj. lat 1968 – 1979, kiedy to nie na ZUS, lecz na pracodawcach spoczywał ciężar sporządzania i przechowywania dokumentacji płacowej pracowników. Skoro dokumentacja ta nie zachowała się, a w sprawie nie było żadnych dowodów pośrednich, które byłyby w stanie wykazać rzeczywistą wysokość zarobków wnioskodawcy z lat 1968 – 1978, to przeprowadzone zostało przez sąd postępowanie dowodowe w celu ustalenia wysokości zarobków wnioskodawcy za sporny okres zatrudnienia . W postępowaniu dowodowym dokumentami źródłowymi były angaże znajdujące się w aktach osobowych wnioskodawcy za sporny okres zatrudnienia oraz zaświadczenia zakładu pracy – znajdujące się w aktach ubezpieczeniowych .

Ustalenia w tej sprawie sąd poczynił dodatkowo na podstawie dodatkowych aktów prawnych , którymi były :Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz.1412); uchwała Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1949 r. w sprawie szczególnych przywilejów dla górników w górnictwie węglowym (M. P. z dnia 19 grudnia 1949 r. Nr A-100, poz.1175),uchwała Rady Ministrów z dnia 3 marca 1950 r. w sprawie przywilejów dla górników w górnictwie rud, kruszców i kopalń glinki ogniotrwałej (M. P. z dnia 18 marca 1950 r. Nr A-29, póż. 336) ; załącznik nr 10 do Układu Zbiorowego Pracy dla Górnictwa Rud z 1975r.(w zakresie deputatów węglowych) .

W tym miejscu wskazać należy , że z dołączonych do akt sprawy dokumentów Zakładowych Regulaminów Premiowania wynikało , że premie wypłacane były po spełnieniu określonych warunków m.in. wykonania 100% ,miesięcznego planu rzeczowego , utrzymania w stałej sprawności technicznej maszyn , prawidłowej eksploatacji , konserwacji i bezawaryjności pracy maszyn i urządzeń itp. Zatem premie wskazywane przez wnioskodawcę miały charakter uznaniowy , a ich wysokość uzależniona była od wielu czynników. W aktach brak jest dowodów potwierdzających w sposób nie budzący wątpliwości wysokość premii oraz 13-stki i 14-stki wypłacanych wnioskodawcy w spornym okresie .

Z kolei do wysokości wynagrodzenia za sporny okres sąd wliczył za lata 1975-1979r. deputat węglowy na podstawie par. 1 załącznik nr 10 do Układu Zbiorowego Pracy dla Górnictwa Rud z 1975r . Wysokość wliczonego deputatu za lata 1975-1979 wskazana została w ustaleniach faktycznych niniejszego uzasadnienia .

Za okres poprzedzający 1975r. brak jest dokumentów źródłowych regulujących kwestie wypłaty w zakładzie pracy wnioskodawcy w/w ekwiwalentu pieniężnego .

Dodatkowo za rok 1969-1970 oraz na podstawie angaży od 01 marca 1971r. sąd wliczył wnioskodawcy do podstawy wymiaru emerytury - premie z Karty Górnika . Premie te były wypłacane na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 03 marca 1950 r. w sprawie przywilejów dla górników w górnictwie rud , kruszców i kopalń glinki ogniotrwałej. Na podstawie powołanego przepisu od dnia 01 kwietnia 1950r. górników rud i kruszców , zatrudnionych stale pod ziemią , objęto przywilejami przyznanymi górnikom w górnictwie węglowym zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1949 r. w sprawie szczególnych przywilejów dla górników w górnictwie węglowym .

Reasumując wskazać należy , iż wprawdzie ustalony przez sąd - w toku postępowania dowodowego - wg zasad określonych w art. 110a ustawy emerytalnej - WPPW emerytury wynosi 231,13% i jest wyższy od przyjętego przez ZUS przy wydaniu zaskarżonej decyzji – to i tak nie jest wyższy niż wskaźnik 250% .

Z powyższych względów, zdaniem Sądu, zaskarżona decyzja odpowiada prawu, a przy jej wydawaniu organ rentowy nie naruszył żadnych przepisów. Odwołanie wnioskodawcy zaś –jako pozbawione uzasadnionych argumentów– podlegało oddaleniu, na podstawie art. 477(14) § 1 k.p.c.

